

Oud Thielt van Bellootjesschoole tot De Traagheid



Vermoedelijk oudste afbeelding

In de Krommewalstraat, één van Thielts oudste straten reeds vermeld in 1390, bouwde fotograaf en costumier Richard Maes in 1912 met allerlei afbraakmateriaal een pittoresk pand, een merkwaardig gebouw dat hij *Oud Thielt* doopte. De gevel is een fantasievolle historiserende mengeling van traditionele stijlen. De oorsprong gaat wel terug tot de 16^{de} eeuw!



Richard Maes (Tielt, 8 mei 1871 – 19 mei 1955) was een modern en vooruitziend man. Als fotograaf zich bezig houden met cinema tien jaar nadat Lumière de eerste bewegende beelden kon tonen, getuigt hiervan. De fotozaak werd later voortgezet door zijn zoon Jérôme en diens zoon Robert. Tevens stichtte hij Costumerie Maes, hooggewaardeerde leverancier voor opera, operette- en toneelgezelschappen, voor historische en folkloristische stoeten. De zaak is nog steeds actief in de Gruuthuzestraat 40-44. Maar Maes

was ook een romanticus en een idealist, getuigen hiervan zijn museum Tielt ten Hove en Oud Thielt.

De feestzaal smukt hij op met allerlei afbraakmateriaal, muurschilderijen en in zavelsteen gemetste miniatuurgebouwen zoals de drie meter hoge hallentoren. Dit alles moet het beeld van Tielt in de 16^{de} en 17^{de} eeuw oproepen door een trompe-l'oeilleffect.





foto's uit de beeldbank van De Roede van Tielt, rond 1980

*Opening van "Oud Thielt"
In de Krommewalstraat
Prachtige zaal. Zichten & panorama's voorstellende
Thielt in de 16^{de} en 17^{de} eeuw
Afwisselende aantrekkelijkheden
Oudheidkundig museum
Vermakelijke en nuttige Cinemavertoningen*

(De Gazette van Thielt, 3 januari 1914)

Hier was de eerste cinema waar *bewegende beelden* werden geprojecteerd. De mensen spraken van 'Maesekes z'n cinema'. Het was natuurlijk nog de tijd van de stomme film, er was dan ook pianobegeleiding. Tijdens de eerste Wereldoorlog brachten de Duitsers hier hun *Soldaten-Kino I* in onder. De soldaten aan de IJzer konden naar Tielt komen om even op rust te komen. Er waren enkele 'vast-benoemde' militairen die instonden voor de aankondigingspanelen en de filmprojectie.

De cinemazaal werd in 1921 nog vergroot. Later moest Maeskes z'n cinema het onderspit delven voor echte cinemazalen zoals de Nova (voor iedereen!) op de hoek Oude Stationstraat-Kortrijkstraat; de Movi (voor volwassenen!), nu Theater Malpertuis, Stationstraat 25 en de Rio (te mijden!) in de Hoogstraat 9 tot ook deze zalen hun deuren moesten sluiten ten voordele van de Alfa in Pittem waar de helft van West-Vlaanderen naar toe trok tot ver in de vorige eeuw.



Vooran was de (gelegenheids)café die Richard Maes uitbaatte tot 1923. Na hem kwamen er meerdere uitbaters. In mei 1940 trof een Duitse bom de cinemazaal. In 1940 was hier ook het VNV-lokaal. Van einde de jaren 1960 tot 1979 was in de vorige cinemazaal De Pendel, een jeugdcafé met dancing. In 1978 stelde De Roede van Tielt nog de vraag: *Wie doet wat voor Oud Tielt? Stad? Of een (kapitaalkrachtige) persoon?* Stad was echter volop bezig met de Gildhofplannen en het

cultureel centrum. Daarna kwam de zaal verder in verval en werd meerdere jaren gehuurd door theater Malpertuis als decor-opslagruimte. In 2016 kocht dokter Gilberte Watté het pand en renoveerde het met hart en ziel. De vraag of het voorstel van de Roede van Tielt werd dertig jaar later werkelijkheid. Het resultaat: *De Traagheid* opent haar deuren in de herfst van 2017!



Op de gevel vinden we het in steen gegrifte opschrift Bellootjes Schoole, wat volgens sommige bronnen Gekkenschooltje betekende. De spreuk is in namaak-oud-nederlands opgesteld. De Gazette van Thielt vertelde dat het een *bewaarschool* was waar *alle notabelen van Thielt hunne eerste opleiding genoten*. Hier werd echter nooit onderwijs verstrekt.

Een andere bron verwijst naar een zekere Petrus Belot. In 1704 werd hij gedagvaard tot betalen van achterstallige belastingen. Die man had een privé schooltje, vermoedelijk in de Hoogstraat.

Het was verleidelijk naar een school te verwijzen. Er rechtover, hoek Peperstraat-Krommewalstraat-Kerkstraat was de parochiale jongensschool Sinte-Godelieve die in 1957 door het toenmalige Sint-Jozefscollege opgeslorpt werd op aandringen van Mgr. Em. Desmedt, bisschop van Brugge. In 1635 tekent Lodewijk de Bersacques op zijn stadsplan daar reeds een 'schole'.

En een beetje verder, Krommewalstraat 9, bouwden de gezusters van Biervliet hier in 1838 hun Institut Ste-Marie dat na de Eerste Wereldoorlog verhuisde naar het Hulstplein: de Damen of lyceum Heilige Familie. Nu is daar het WZC, Woon- en verzorgingscentrum van het Sint-Andriesziekenhuis.



Niets ging verloren bij Richard Maes. Het kleinste artefact waaraan hij geraakte, kreeg altijd wel ergens een plaats.

Bronnen:

Jaak Billiet & +, *Tielt en de molenlandroute*, blz. 56-59, uitg. De Roede van Tielt, 1973

Philippe De Gryse & +, *Van Thielt tot Tielt*, blz. 49, uitg. De Roede van Tielt, 1975

De Gazette van Tielt, 1978/3 blz. 5; 1979/12 blz. 3-4; 1981/1 blz. 6; 1981/5 blz. 6; 1981/7 blz. 15

Julien Verbrugge, *Tieltse cafèrijkdom*, blz. 110, tijdschrift De Roede van Tielt, 1980, 11^{de} jaargang nr. 2-4

Ronny Ostyn & +, *Historische stedenatlas van België, Tielt*, blz. 83, 85, 125, uitg. Gemeentekrediet, 1993

Peter Struyve & +, *Het Tieltsse 1940-1945, bedreigd, bezet, bevrijd*, blz. 47 en 272, uitg. De Roede van Tielt, 1995

Philippe De Gryse & +, *Tielt graag gezien*, blz. 151, uitg. De Roede van Tielt, 2003

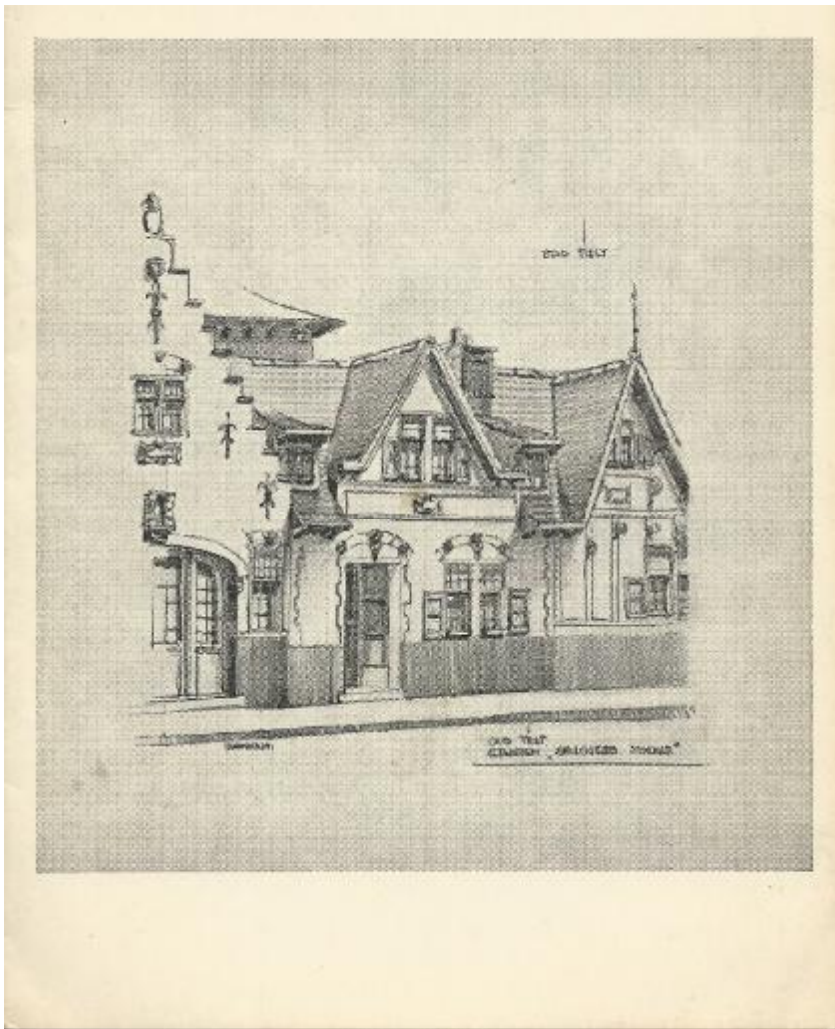
Frans Hollevoet, *Oud Thielt, Richard Maes en Bellootjes Schoole*, tijdschrift De Roede van Tielt, 2005, 36^{ste} jaargang, nr. 4 blz. 25-35

Vlaamse overheid, *Onroerend erfgoed stad Tielt*, deel I, blz. 306-309, 2007

Eddie Verbeke, *'t Hield in Tielt*, blz. 68-69, uitg. De Roede van Tielt, 2008

Jan Vandermeulen, *Thielt 1914-1918, Strategische hoogte voor Hertogen en Prinsen*, blz. 21, uitg. De Roede van Tielt, 2008

Beeldbank van De Roede van Tielt



Auteur: eddie.verbeke@pandora.be, oktober 2017